



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 27. novembra 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **R. M. , pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi** podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 1T/70/2008, o dovolaní obvineného, podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. J. G., proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 14. februára 2012, sp. zn. 3To 46/2011, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. a z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., takto

r o z h o d o l :

I.

Uznesením Krajského súdu v Trnave zo 14. februára 2012, sp. zn. 3To/46/2011, a konaním, ktoré mu predchádzalo

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 319 Tr. por., § 126 ods. 1 Tr. zák. a § 172 ods. 2, písm. e/ Tr. zák. v neprospech obvineného R. M.

Napadnuté uznesenie krajského súdu **s a z r u š u j e.**

Z r u š u j e sa aj rozsudok Okresného súdu Trnava z 20. januára 2011, sp. zn. 1T 70/2008.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Trnava **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. **sa** obvinený R. M. **n e b e r i e** do väzby s tým, že pokračuje vo výkone trestu odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trnava z 22. mája 2008, sp. zn. 30T 44/2007, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava z 20. októbra 2009, sp. zn. 3To 58/2008.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. januára 2011, sp. zn. 1T/70/2008., bol obvinený R. M. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného časového obdobia až do svojho zadržania dňa 9. apríla 2008 z bližšie nezisteného zdroja si bez povolenia zaobstaral a vo svojom byte v Trnave na Č. ul. č. X. (byt č. X. na treťom poschodí) nedovolene držal psychotropnú látku metamfetamín, ktorú následne predával konzumentom v meste Trnava, napr. M. M., nar. X., za 200 Sk až 500 Sk podľa hmotnosti dávky, pričom dňa 9. apríla 2008 pri domovej prehliadke boli v jeho byte nájdené a zaistené jedno plastové vrečko s tlakovým uzáverom obsahujúce metamfetamín o hmotnosti 32,979 g a o priemernej koncentrácii 72,4% hmotnostného (vyjadrené ako voľná báza), toto množstvo obsahuje 23,877 g absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 597 – 1 194 obvykle jednorazovým dávkam psychotropnej látky v cene predstavujúcej na čiernom trhu 179 100 Sk až 358 200 Sk a biela prášková látka voľne vysypaná na papieri obsahujúca metamfetamín o hmotnosti 2,113 g a o priemernej

koncentracii 72,9% hmotnostného (vyjadrené ako voľná báza), toto množstvo obsahuje 1,540 g absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 39-77 obvykle jednorazovým dávkam psychotropnej látky v cene predstavujúcej na čiernom trhu 11 700 Sk až 23 100 Sk; metamfetamín je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok,

Za to mu bol podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1, § 37 písm. h/, písm. m/ a § 38 ods. 7 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov a 1 (jeden) mesiac, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol uvedeným rozsudkom zrušený výrok o treste uloženom obvinenému rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 30T 44/2008 (správne má byť, sp. zn. 30T 44/2007), z 22. mája 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava, sp. zn. 3To 58/2008, z 20. októbra 2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému uložil aj trest prepadnutia vecí - kuchynského noža s čiernou rukoväťou s dĺžkou 17 cm, pričom podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. rozhodol, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obvinený R. M.. Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Obvinený R. M. podal v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu JUDr. J. G. (v zmysle doloženého plnomocenstva - čl. 566 spisu) proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie. V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd

podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a tomuto podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. prišlo podľa dovolateľa tým, že príkaz na domovú prehliadku vydaný Okresným súdom Trnava dňa 3. apríla 2008 pod sp. zn. OS-TT-V-62-1/2008- OUSS-Ntt, nebol vzhľadom k podozreniu z trestnej činnosti a k úmyslu spáchať trestný čin odôvodnený konkrétnymi skutkovými okolnosťami, pričom bez bližšieho popisu skutkových okolností nespĺňa požiadavku preskúmateľnosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2011, sp. zn. 1 TdoV 3/2011, a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 274/2005, z ktorých vyplýva, že nedostatok odôvodnenia príkazu na domovú prehliadku je z pohľadu zákonnosti zabezpečenia dôkazu podstatný.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol podľa obvineného R. M. naplnený tým, že závery oboch súdov o spáchaní obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. sú postavené výlučne na domnienkach súdov, ktoré neboli podložené procesne vykonaným dokazovaním. Poukázal na to, že nemohol poznať možnosť výroby takého počtu dávok, ako to určil Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru (ďalej len „KEÚ PZ“), nakoľko nedisponuje technologickým zariadením na určenie koncentrácie účinnej látky v droge, a preto ani nemohol poznať hodnotu drogy tak, ako ju stanovila Národná protidrogová jednotka Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru (ďalej len „NPJ“). Argumentoval tým, že jeho úmysel v zmysle § 16 Tr. zák. a § 18 Tr. zák., a to predávať drogu po dávkach v počte určenom rozsudkom okresného súdu a navyiac zriadenú v pomere, ktorý nemohol ani len poznať, nebol v trestnom konaní žiadnym spôsobom dokázaný.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Krajskej prokuratúry Trnava. Prokurátor krajskej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov nie je v danej veci splnený a navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie odmietol.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

K bodu I. výroku rozsudku:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Najvyšší súd ďalej vo veci skúmal existenciu dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (písm. g/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382a Tr. por. dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvineného R. M. naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. treba uviesť, že neopodstatnenosť námietok dovolateľa ohľadom zákonnosti vydania príkazu na domovú prehliadku bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná už v trestnom konaní nasledujúcom po vydaní zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Trnave z 20. apríla 2010, sp. zn. 3To 30/2010. Okresný súd sa v odôvodnení rozsudku vyčerpávajúco zaoberal všetkými skutočnosťami, ktoré ho viedli k opätovnému záveru, že príkaz na domovú prehliadku (vydaný Okresným súdom Trnava dňa 3. apríla 2008 pod sp. zn. OS-TT-V-62-1/2008- OUS-Ntt) sudca pre prípravné konanie riadne odôvodnil konkrétnymi skutočnosťami (výsluch D. M., záznamy z OPČ).

Rovnako ako súdy nižších stupňov, ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá pochybnosti o tom, že v posudzovanej veci z odôvodnenia predmetného príkazu na domovú prehliadku vyplývajú (mimo iného) konkrétne skutočnosti, ktorými možno verifikovať, že v čase jeho vydania bolo nevyhnutné uprednostniť verejný záujem na ochranu spoločnosti pred nedovoleným šírením omamných a psychotropných látok pred súkromným záujmom na ochranu súkromia a domovej slobody. Z uvedeného vyplýva, že predmetný príkaz na domovú prehliadku (ako súdne rozhodnutie, ktorým sa zasahuje do základných ľudských práv a slobôd) je preskúmateľný, a preto ho s použitím interpretačných pravidiel definovaných judikatúrou (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. sp. zn. I. ÚS 274/2005, a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2011, sp. zn. 1 TdoV 3/2011) možno označiť za zákonný. Nakoľko aj dôkazy získané na jeho podklade treba potom a priori považovať za zákonné a dovolací súd nezistil, že by boli v priebehu trestného konania vykonané súdmi nižších stupňov v rozpore so zákonom, uzatvára, že v posudzovanej veci neprišlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Pokiaľ však ide o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní procesného spisu zistil, že tento naplnený bol.

Podstatu skutku v posudzovanom prípade zakladá konanie obvineného R. M. spočívajúce podľa skutkových zistení v tom, že od presne nezisteného časového obdobia až do svojho zadržania dňa 9. apríla 2008 si z bližšie nezisteného zdroja bez povolenia zaobstaral a vo svojom byte v Trnave nedovolené držal psychotropnú látku metamfetamín, ktorú následne predával konzumentom v meste Trnava za cenu 200 Sk až 500 Sk - podľa hmotnosti dávky. Pri domovej prehliadke boli v byte obvineného nájdené a zaistené jedno plastové vrecko s tlakovým uzáverom obsahujúce metamfetamín o hmotnosti 32,979 g v koncentrácii 72,4% hmotnostného, ako aj biela prášková látka voľne vysypaná na papieri obsahujúca metamfetamín o hmotnosti 2,113 g v koncentrácii 72,9% hmotnostného, t.j. celkové množstvo psychotropnej látky (metamfetamínu) zaistenej pri domovej prehliadke bolo 35,092 g (v priemernej koncentrácii 72,42 % hmotnostného).

Podľa obžaloby sa dalo uvedené množstvo psychotropnej látky na čiernom trhu v danom čase predať za 190 800 Sk až 381 300 Sk. Podľa obhajoby bola táto cena niekoľkonásobne nadhodnotená a zaistené množstvo psychotropnej látky sa v danom období

dalo predat' na čiernom trhu maximálne za cca 70 000 Sk. Obe procesné strany predložili súdom v kontradiktórnom procese dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Obžaloba vychádzala zo znaleckého posudku KEÚ PZ z 2. júna 2008, v ktorom KEÚ PZ najskôr stanovil, že zaistené množstvo psychotropnej látky (35,092 g) obsahuje 25,417 g „absolútneho metamfetamínu“ a následne matematickým prepočtom dospel k záveru že uvedené množstvo „absolútneho metamfetamínu“ zodpovedá 636 až 1 271 „obvykle jednorazovým dávkam“ psychotropnej látky. Ďalej argumentovala stanoviskom NPJ zo 16. apríla 2008, v ktorom NPJ uviedla, že jedna jednorazová dávka metamfetamínu stojí na čiernom trhu 300 Sk, čo pri množstve obvykle jednorazových dávok stanovených KEÚ PZ zodpovedalo cene 190 800 Sk až 381 300 Sk.

Obhajoba obvineného R. M. spočívala v tom, že NPJ nevie potvrdiť, či sa na čiernom trhu za 300 Sk predáva ako „jednorazová dávka“ to, čo za „obvykle jednorazovú dávku“ považuje KEÚ PZ. Poukazovala aj na skutočnosť, že NPJ si uvedomila terminologickú nepresnosť a od roku 2009 vo svojich odborných vyjadreniach priamo upozorňuje KEÚ PZ, že ňou vyčíslená hodnota omamných látok na čiernom trhu vychádza z predpokladu, že *„množstvo drogy na čiernom trhu predávané ako dávka zodpovedá obvykle jednorazovej dávke drogy uvedenej vo Vašej žiadosti“*. Obhajca obvineného poukázal na výpovede svedkov mjr. Ing. M. Š. a kpt. Ing. M. K., ktorí uviedli, že presne nevedia, aké množstvo omamnej látky sa na slovenskom čiernom trhu predáva ako jednorazová dávka. Zároveň boli ako dôkazy predložené listinné dôkazy (zápisnice o výsluchoch svedkov a o hlavných pojednávaniach v iných trestných veciach, vyjadrenie NPJ z 19. novembra 2008) dokumentujúce problematiku čierneho trhu so psychotropnými látkami v Trnave a okolí, ako aj časti správ Národného monitorovacieho centra pre drogy o stave drogovej problematiky na Slovensku za roky 2006-2008. Z predložených dôkazov vyplývalo, že jedna dávka metamfetamínu (0,1 g - 0,2 g) sa v Trnave v danom čase na čiernom trhu predávala od 200 Sk do 300 Sk, a gram, resp. kubík (cm³) metamfetamínu sa predával po 600 Sk až 1 800 Sk, t.j. zaistené množstvo psychotropnej látky sa v danom období v Trnave dalo predat' na čiernom trhu maximálne za cca. 70 000 Sk.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného

na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Trestný zákon v znení účinnom do 14. decembra 2008 v § 125 ods.1, *inter alia*, stanovoval, že väčšou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok sumy 8 000 Sk a toto hľadisko sa má použiť rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Podľa § 126 ods. 1 Tr. zák. pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a v mieste činu obvykle predáva.

Podľa § 130 ods. 5 Tr. zák. návykovou látkou sa na účely tohto zákona rozumie alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti alebo sociálne správanie.

Podľa § 135 ods. 2 Tr. zák. prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre vlastnú potrebu.

Podľa § 172 ods.1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. kto neoprávnene kúpi, predá, vymení, zadováži alebo prechováva po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, alebo kto takú činnosť sprostredkuje, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.

Podľa § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo väčšom rozsahu.

V posudzovanej veci okresný súd i krajský súd pri stanovení rozsahu činu vychádzali z údajov z poskytnutých KEÚ PZ prameniach zo zaužívanej praxe, v ktorej KEÚ PZ postupuje spravidla tak, že zo zaisteného množstva psychotropnej látky a jej koncentrácie vypočíta množstvo absolútnej psychotropnej látky, z ktorej potom stanoví počet jednotlivých

obvykle jednorazových dávok a následne NPJ na základe počtu týchto dávok a ceny jednotlivjej dávky stanoví finančné vyjadrenie hodnoty psychotropnej látky.

V tomto smere dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že vyššie popísaný postup nemá oporu v zákone ani vo vykonaných dôkazoch.

Najvyšší súd v prvom rade pripomína, že ustanovenie § 135 ods. 2 Tr. zák. je interpretačné ustanovenie len a výlučne pre výklad pojmu prechovávanie psychotropnej látky pre vlastnú potrebu vo väčšom množstve uvedený v § 171 ods. 2 Tr. zák., čo predstavuje najviac desaťnásobok obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu. V posudzovanej veci je však obvinený R. M. stíhaný pre § 172 Tr. zák. a z vykonaného dokazovania vyplýva, že nemal v úmysle zaistený metamfetamín držať či prechovávať pre vlastnú spotrebu, ale ho chcel ďalej predávať. Citované ustanovenie piatej hlavy prvej časti Trestného zákona pri výklade pojmov Trestného zákona navyše hovorí o množstve psychotropnej látky a nie o množstve absolútneho metamfetamínu či koncentrácii účinnej látky, o čo sa opiera KEÚ PZ.

Ani § 135 Tr. zák., ani § 171 Tr. zák. a ani § 172 Tr. zák. neuvádza pojem absolútnej psychotropnej látky, ktorý je uvedený pojmom absolútny metamfetamín v skutkovej vete obžaloby a ktorý KEÚ PZ použil v rámci znaleckého dokazovania. Citované ustanovenia výlučne používajú pojem množstvo psychotropnej látky.

Keďže sa vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázalo, že obvinený zaistenú psychotropnú látku nemal pre vlastnú potrebu, nie je v žiadnom prípade prípustné použiť pri stanovení počtu obvykle jednorazových dávok v rozsahu stanovenom v § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. ustanovenie § 135 ods. 2 Tr. zák., pretože pojem uvedený v tomto ustanovení, t.j. vo väčšom množstve nie je totožný s pojmom vo väčšom rozsahu uvedenom v § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák.

Z ustanovenia § 125 ods. 1 Tr. zák. veta posledná totiž jednoznačne vyplýva, aký postup sa má zvoliť pri zisťovaní, či bol alebo nebol naplnený pojem väčšieho rozsahu trestného činu, pretože zákonodarca tu uviedol, že sa má použiť postup uvedený v § 125 ods. 1 Tr. zák., t.j. vychádzať z mechanizmu, ktorý sa používa pri zisťovaní výšky škody.

Rovnako aj interpretačné pravidlo uvedené v § 126 ods. 1 veta prvá Tr. zák. poskytuje súdom jasný návod na určenie výšky škody, keď uvádza, že sám pri nej vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku v čase a mieste činu obvykle predáva. Ak ide o vec, ktorá môže byť predmetom legálnej držby, cenou sa rozumie jej peňažná hodnota pri legálnom predaji koncovému spotrebiteľovi. Ak však ide o vec, ktorej držba je ilegálna a je predmetom obchodovania na čiernom trhu, pri stanovení rozsahu činu, resp. hodnoty psychotropnej látky, ktorá je primárne určená na takýto trh, je potrebné vychádzať z cien na tomto trhu v období spáchania trestného činu, zohľadniť pritom miestne špecifiká tohto trhu ako aj zistenú prax koncových konzumentov psychotropných látok.

Drogovou problematikou na území Slovenskej republiky sa už od roku 2004 komplexne zaoberá Národné monitorovacie centrum pre drogy, ktoré je národným zastúpením špecializovanej európskej agentúry European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (*d'alej len „EMCDDA“*), monitorujúcim situáciu v oblasti psychotropných látok na národnej úrovni s cieľom priamej a pravidelnej výmeny oficiálnych informácií o drogách vyžadovaných EMCDDA.

Národné monitorovacie centrum pre drogy získava z národných zdrojov (NPJ, KEÚ PZ) relevantné, spoľahlivé a porovnateľné informácie, ktoré sa týkajú všetkých stránok drogového fenoménu a každoročne pre EMCDDA vypracováva Národnú správu o stave drogových závislostí a kontrole drog v Slovenskej republike (*d'alej len „správa“*). V procesnom spise sa na č. l. 433 nachádza tabuľka č. 10.3.1 z desiatej kapitoly správy za rok 2008 dokumentujúca malo/veľkoodberateľské ceny drog v rozdelení podľa regiónov Slovenskej republiky (údaje poskytnuté od NPJ, 2009). Podľa nej sa v roku 2008 v západoslovenskom regióne predávala dávka metamfetamínu na čiernom trhu za 200 Sk až 300 Sk a pri odbere vo väčšom množstve stál 1 gram metamfetamínu 600 Sk až 1 800 Sk.

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu (str. 16, 18), tento spochybnil prípustnosť zistenia hodnoty drogy podľa údajov NPJ a podľa správy Národného monitorovacieho centra pre drogy (zaistené množstvo psychotropnej látky sa vynásobí cenou za 1 g tejto látky uvedenou v správe) z dôvodov, že predložená správa neobsahuje údaj o čistote drogy, teda priemernej koncentrácii absolútnej drogy a „*ani NPJ, ani výročne správy nerozlišujú koncentráciu účinnej látky*“. Takýto záver však svedčí o neznalosti obsahu správy Národného monitorovacieho centra pre drogy za rok 2008. Pokiaľ by si totiž okresný súd

alebo krajský súd na objasnenie rozporov vo vykonaných dôkazoch vyžiadali od Národného monitorovacieho centra pre drogy kompletnú správu za rok 2008, našli by v časti A „Vývoj a nové trendy“ v kapitole 10.3.2. „Čistota a zloženie drog“ tabuľku 10.3.2 „Počet vzoriek, vážený priemer a medián obsahu účinnej látky u vybraných druhov drog v Slovenskej republike v rokoch 2005 – 2009 – údaje pre ST 14, KEÚ PPZ (Bolf, A.) 2009.“ Z nej vyplýva, že v roku 2008 analyzoval KEÚ PZ celkovo 1 000 vzoriek metamfetamínu, z ktorých zistil medián obsahu účinnej látky na úrovni 69,8 %.

Dovolací súd dospel preto k záveru, že v prípade posudzovania trestnosti trestného činu podľa 172 Tr. zák. je nutné pri stanovení rozsahu činu postupovať v zmysle § 125 ods. 1 Tr. zák. a vychádzať z minimálnej výšky ceny, za ktorú bolo možné zaistenú omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor predat' na čiernom trhu v období spáchania trestného činu a v mieste, kde bol trestný čin spáchaný, pričom je potrebné zohľadniť špecifiká čierneho trhu a prax koncových konzumentov návykových látok, ako to ustanovuje § 126 ods. 1 veta prvá Tr. zák.

Všetky uvedené údaje sú pritom zadokumentované v správach Národného monitorovacieho centra pre drogy za príslušný rok, ide o verejne prístupné dokumenty a ich znalosť zo strany súdu je pri posudzovaní rozsahu trestného činu podľa § 172 Tr. zák. pre správnu aplikáciu hmotnoprávneho ustanovenia § 126 ods. 1 veta prvá Tr. zák. *conditio sine qua non*.

Najvyšší súd dodáva, že nemá pochybnosti o tom, že aj metodika používaná KEÚ PZ má svoje opodstatnenie, a to pri posudzovaní trestnosti trestného činu podľa 171 Tr. zák., kedy pojem „obvykle jednorazová dávka“ používaný KEÚ PZ vychádza z interpretačného ustanovenia § 135 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Na nesprávnosť použitia metodiky KEÚ PZ v prípade posudzovania trestnosti trestného činu podľa 172 Tr. zák. a z toho vyplývajúce absurdné výsledky však už od roku 2010 poukazuje i rozhodovacia činnosť súdov Slovenskej republiky (vid' uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2010, sp. zn. 4To/65/2010, obdobne porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trnave z 20. mája 2010, sp. zn. 6To 59/2009). Výsledkom jej použitia sú: neprimeraný vysoký počet jednotlivých dávok, neprimerane malý obsah účinnej látky v jednej

dávke a neprimerane vysoká cena drogy, ktoré nezodpovedajú podmienkam existujúcim na čiernom trhu.

Ak sa v posudzovanej veci vychádza z predložených údajov a spornej metodiky, a vydeli sa množstvo zaisteného metamfetamínu, teda 35,092 gramu počtom dávok 636 výsledok znie 0,0551 gramu na jednu dávku. Pri delení 35,092 gramu počtom dávok 1 271 výsledok znie 0,0276 gramu na jednu dávku. Nikto pritom neskúmal skutočnosť, či je možné z technického hľadiska reálne takúto dávku namerať a následne aj aplikovať.

Ak sa v posudzovanej veci vychádza z predložených údajov a spornej metodiky, a vydedia sa cenové hodnoty metamfetamínu na čiernom trhu, teda 190 800 Sk, resp. 381 300 Sk množstvom zaisteného metamfetamínu, teda 35,092 gramu, výsledkom je cena 5 437 Sk, resp. 10 865 Sk za jeden gram metamfetamínu, čo niekoľkonásobne prevyšuje cenu metamfetamínu uvádzanú NPJ i Národným monitorovacím centrom pre drogy, ba dokonca prevyšuje i cenu kokaínu, ako najdrahšej omamnej látky dostupnej na čiernom trhu v Slovenskej republike, ktorého gram sa v roku 2008 predával za 2 200 Sk až 3 000 Sk.

Za daného stavu bolo preto podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. februára 2004, sp. zn. 6 To 17/2003) povinnosťou súdov zamerať dokazovanie na zistenie minimálnej výšky ceny, za ktorú sa dalo na čiernom trhu predat' zaistené množstvo psychotropnej látky. V tomto smere bolo úlohou súdov objasniť už zadovážené avšak rozporné dôkazy a na ich objasnenie prípadne dokazovanie doplniť, všetky vykonané dôkazy následne vyhodnotiť a spravodlivo rozhodnúť.

Okresný súd si túto povinnosť nesplnil, v dôsledku čoho si nekriticky osvojil tvrdenie obžaloby o hodnote zaistenej látky, ktorá však predstavovala maximálnu hodnotu, za ktorú sa dala predat' na čiernom trhu. Z vykonaného dokazovania však nevyplýva, že by obvinený R. M. disponoval podobným laboratórnym vybavením ako KEÚ PZ, t.j. plynovým chromatografom (v cene niekoľko desiatok tisíc eur) a váhami merajúcimi s presnosťou na 0,001 g, bez ktorých obvinený objektívne nemal možnosť nariediť psychotropnú látku do príslušnej koncentrácie tak, aby z nej dokázal vyrobiť počet dávok uvedený v obžalobe a získať tým na čiernom trhu maximálny peňažný zisk. Okresný súd pri stanovení rozsahu trestného činu nevychádzal z hodnoty veci zaistenej pri domovej prehliadke a jej množstva,

ale z hodnoty celkom inej veci, akéhosi hypotetického množstva omamnej látky, ktorú by obvinený dokázal získať tým, že by zaistenú omamnú látku pridaním iných látok narietil do minimálnej koncentrácie, ešte spôsobilej nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho sociálne správanie (§ 130 ods. 5 Tr. zák.).

Ani druhostupňový súd bližšie neskúmal, aká bola minimálna výška ceny, za ktorú sa dalo na čiernom trhu zaistené množstvo psychotropnej látky predat', namiesto toho odvolanie obvineného zamietol podľa § 319 Tr. por.

Za toho stavu, napriek tomu, že v posudzovanej veci možno na základe skutkovej vety ustálenej vo výroku o vine prvostupňového rozsudku dospieť k záveru o naplnení formálnych znakov obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., treba uviesť, že tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Dovolací súd pripomína, že určenie rozsahu trestného činu nemení totožnosť skutku, iba individualizuje škodlivý následok trestného činu, ktorý nastal, resp. mal nastať na záujme chránenom Trestným zákonom. Správne určenie rozsahu trestného činu (v súlade s § 125 Tr. zák. a § 126 Tr. zák.) je pritom nevyhnutnou podmienkou pre správnosť právnej kvalifikácie zisteného skutku. Pokiaľ bol v prípade obvineného R. M. pre stanovenie rozsahu činu použitý postup na základe metodiky KEÚ PZ, ktorý nemá oporu v zákone, došlo k porušeniu práva obvineného na spravodlivý proces.

Podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 11 a 14 s dodatkovým protokolom a protokolmi č. 4, 6, 7, 12 a 13 (*d'alej len „Dohovor“*) upravujúceho právo na spravodlivé súdne konanie, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Článok 7 ods. 1 Dohovoru, inter alia, stanovuje, že nikomu takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

Je potrebné uviesť, že ani dovolacie konanie nestojí mimo rámca práva na spravodlivé súdne konanie (spravodlivý proces) garantovaného článkom 6 dohovoru. Podstata práva

na spravodlivý proces spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a v povinnosti súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby uplatneným právam bola poskytnutá ochrana v medziach zákonov. Právo na spravodlivý proces pritom nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto v určitej kvalite aj dostať.

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Vychádzajúc z týchto princípov dovolací súd napriek tomu, že v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku porušenia práva obvineného R. M. na spravodlivý proces došlo k nezákonnému právnomu posúdeniu jeho činu a v dôsledku toho k uloženiu trestu v rozpore so zákonom.

Pokiaľ by totiž sudy nižších stupňov správne použili hmotnoprávne ustanovenie § 126 ods. 1 Tr. zák. a skutok obvineného právne kvalifikovali podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., pri ktorom zákon rovnako ako pri zločine ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. ustanovuje trestnú sadzbu v rozpätí od štyroch rokov až do desať rokov, mohli obvinenému pri úprave trestnej sadzby podľa § 42 ods. 1 a § 38 ods. 7 Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody vo výmere od osem rokov a osem mesiacov až do trinásť rokov a štyroch mesiacov. Trest odňatia slobody v trvaní pätnásť rokov a jeden mesiac, je preto trestom prísnejším, čo je v rozpore s Dohovorom.

Pokiaľ ide o prostriedky, pomocou ktorých chcú členské štáty Rady Európy vyhovieť požiadavkám Dohovoru, či vo všeobecnej rovine alebo v konkrétnom prípade na základe rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len ESĽP⁴) platí, že štáty majú pri ich výbere úplnú voľnosť (vid' napr. *Belilos proti Švajčiarsku*, rozsudok ESĽP z 29. apríla 1988, ods. 78).

Tým, kto by mal na vnútroštátnej úrovni aplikovať Dohovor pritom nemusí byť vždy zákonodarný orgán. V rozpore s Dohovorom totiž nemusí byť nutne samotný text zákona,

ale iba jeho určitá interpretácia zvolená orgánom povolaným k jeho aplikácií. Pokiaľ v posudzovanej veci v rozpore s Dohovorom interpretoval ustanovenia zákona okresný a krajský súd, najefektívnejšie môže zabezpečiť s Dohovorom súladnú aplikáciu právnych predpisov práve Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorého rozhodnutím i právnym názorom sú sudy nižších stupňov viazané.

Najvyšší súd ako súd dovolací preto podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 319 Tr. por., § 126 ods. 1 Tr. zák. a § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. v neprospech obvineného, zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu i predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa a nadväzujúce rozhodnutia. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. potom Okresnému súdu Trnava ako súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K zrušeniu prvostupňového rozsudku a prikázaniu veci na nové rozhodnutie došlo preto, že k vytýkaným nedostatkom došlo už v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu krajského súdu.

Prvostupňový súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd a je povinný vykonať dôkazy na zistenie skutkového stavu veci, tieto dôkazy dôsledne vyhodnotiť a v rozhodnutí sa s nimi náležite vyrovnáť tak, ako to predpokladajú ustanovenia Trestného poriadku.

K bodu II. výroku rozsudku:

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Nakoľko zrušením prvostupňového rozsudku sa právne postavenie obvineného R. M. navrátilo do stavu, ktorý existoval pred jeho vyhlásením, vyžiadal si dovolací súd od Okresného spisu Trnava spis v trestnej veci obvineného vedenej pod sp. zn. 30T 44/2007.

Z obsahu predloženého spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že obvinený R. M. bol rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T 44/2007, z 22. mája 2008 uznaný

za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol rozsudkom Krajského súdu Trnava, sp. zn. 3To 58/2008, z 20. októbra 2009 uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Po zrušení prvostupňového rozsudku znovu vstúpilo do platnosti i nariadenie výkonu trestu vydané Krajským súdom v Trnave dňa 20. októbra 2009, sp. zn. 3To 58/2008, na základe ktorého obvinený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody 10. novembra 2009 a tento v súčasnosti stále vykonáva.

Za toho stavu sú u obvineného R. M. vylúčené dôvody útekovej väzby podľa písm. a/ i preventívnej väzby podľa písm. c/ § 71 ods. 1 Tr. por. a keďže nie je daný ani dôvod väzby kolúznej podľa písm. b/ uvedeného zákonného ustanovenia a nie je dôvod na uloženie obmedzení obvinenému vo výkone trestu odňatia slobody postupom podľa § 84 ods. 1 Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené pod bodom II. tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. novembra 2012

JUDr. Emil B d ž o c h , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová